

TRAVORD

åbytravet

*Har du svårt att hitta rätt ord i travsammanhang?
Ingen fara!*

*Här har du en ordlista som hjälper dig på traven.
Med detta häfte imponerar du på vänner och bekant.*

Andra par utvändigt – En eftertraktad position. Hästen travar i andraspår bakom den utvändige ledaren.

Autostart – Den vanligaste av två startmetoder i Sverige. Här intar åtta hästar det första ledet och fyra i det andra.

Avhängd – En häst som kommit långt efter täten i ett lopp.

Bakspår – En häst som startar i andra ledet: spår 8–12 i volt och 9–12 i autostart.

Bakvarv – Kusken värmer upp inför tävlingarna med att köra några varv motsols. Allt för att slippa stressiga situationer och att hästen skadar sig.

Balans – Hästen kan köras barfota eller med skor. Den informationen är viktig för spelarna eftersom de kan få en extra växel av att slippa skorna. Superstjärnan Gidde Palema är ett typexempel, han är flera längder bättre barfota.

Barfota – Tävlrar utan skor på hovarna. Hästens kapacitet förbättras oftast om den går barfota. Men alla hästar klarar inte av det, anledningen är känsliga hovar.

Behöver loppet – Saknar toppform. En häst som behöver tävla sig i storslag.

Bli över – En häst som hamnar illa till i starten, han blir över. Oftast är det hästar med dåligt startspår som riskerar att bli över, tvingas ge upp loppet och placera sig långt ned bak i fältet, ofta utan segerchans.

Blinkers – En utrustning som gör att hästen inte ser åt sidorna, bara rakt fram. Används på lätt-skrämda hästar.

Catchdriver – Proffskusk. Allt vanligare att tränare hyr in stjärnorna som SPORT-Expressens krönikörer Jorma Kontio och Erik Adielsson.

Defilering – Ekipagen visas upp framför publiken innan start. Då finns en chans till en sista blick för bedömning av travaren inför loppet. Efter målet segerdefilerar vinnaren.

Diskad – En travhäst som rullar över i fel gångsätt och galopperar längre än 150 meter, över mållinjen eller fler än två gånger diskqualificeras. En häst kan även diskas för andra förseelser, det vanligaste är trängning.

Draghjälp – Ett ekipage smyger med i ryggen på värsta konkurrenter in på upploppet. Allt för att slippa ödsla onödig kraft i till exempel motvind. Vissa hästar kräver draghjälp för att ha en chans på upploppet. En sådan travstjärna är Malabar Circle Ås.

Dödens – Förhatlig position utvändigt om ledaren. Här är det tufft och psykiskt jobbigt att springa. Ytterst få klarar av att vinna härifrån.

Dött lopp – Om flera hästar når mållinjen exakt samtidigt och inte ens målkameran kan utse en vinnare, då döms dött lopp.

Döva – Bomull eller skumgummibollar stoppas i öronen på hästarna. Används för att de lugna ned hetsiga typer.

Enkelrad – Om du på spelen V75, V64, V5 eller DD bara markerar en häst i varje avdelning, då har du gjort en enkelrad. Spelar du systemet flera gånger får du en flerbong.

Entömd – Någon som bryter ut från sitt spår, antingen utåt eller inåt. Det kallas att hästen hänger på en töm. Orsaken brukar vara att hästen besväras av något eller har fel på utrustningen. Sådana ekipage vinner ytterst sällan lopp.

Entaktad – En urstark häst som gynnas av ett högt tempo och långa distanser. Har ofta stora problem med att växla tempo och vinner relativt sällan.

Fela – Synonym för galopp.

Fidus – Häst som kan skrälla till bra odds.

Formkusk – Kusk som är i toppslag. Vinner då ofta även med sämre hästar.

Framspår – Öppna spår längst fram i volt och autostart, där kusken kan ladda sin häst framåt direkt mot ledningen utan att hindras av konkurrenterna.

Frontrunner – En häst som stormtrivs i ledningen.

Främre volten – Hästarna på spår ett till fem som cirklar för sig själva i voltstart.

Full väg – Avser medeldistans, drygt två varv eller närmare bestämt 2140 meter. Den vanligaste lopp-längden i Sverige.

Fuska bort ett varv – En häst i ledning som tillåts hålla ett väldigt lågt tempo. Ingen annan häst utmanar. Om hästen får hållas helt varv då har kusken fuskat bort ett varv.

Galopp – Den naturliga gångarten hos en häst som inte är tillåten. Vid tre galopper under ett lopp diskas ekipaget. En galopp som håller på längre än 150 meter leder också till diskning.

Glänsare – Ser ofta briljant ut i värming och provstart, men gör sällan lika imponerande insatser i lopp.

Grepp – Att skaffa sig ett övertag. Uppträder särskilt vid hårda slutstrider, då någon tar sebergrepp om loppet.

Halvspår – En häst som i loppet ligger mitt emellan två spår vilket är inte tillåtet. Det hindrar konkurrenterna bakom från att komma fram.

Het – En häst med okontrollerbart lynne. Hästen vill då ofta springa fortare än kuskens direktiv. Kan bromsas genom att kusken drar hårt i hästens tyglar, men då ödslas också onödig kraft. Heta hästar vinner sällan.

Hänga på en töm – Kan vara ett tecken på trötthet eller att allt inte står rätt till (lutar huvudet åt ena hållet). Hästen kan till exempel ha ont någonstans. Rådet: avstå spel.

Hängresa – En häst som slipper slösa kraft i onödan. Lurpassar bakom rivalerna för att sedan attackera över upploppet.

Inget extra – Uttryck för häst som inte utmärkt sig på något sätt.

Jobb – Ett träningspass.

Kall häst – Någon som går in i väggen och tappar kraftigt med mark sista biten in mot mål.

Kilometertid – Genomsnittlig tid per kilometer något som omräknas efter distans. En god indikation på hästens kapacitet, men smålurig information att följa utan eftertanke. En snabb tid kan nämligen bero på flera olika orsaker. Förutom en flyhovad häst spelar även sådant som banan, vädret och omständigheterna roll. Jämförelser mellan olika hästars tider innebär inte automatiskt att du hittat bästa hästen, däremot kan det ge en fingervisning om hästens form.

Klaring – En häst som spelarna på förhand anser vara en säker vinnare.

Klasshäst – Häst med hög kapacitet. Anses ha mycket goda chanser att klättra i klasserna.

Kloss, klistrad – Vägrar släppa konkurrenten ifrån sig. Väntar i stället på rätt ögonblick för att rusa förbi.

Klocka – Ta tid på en häst under en utvald sträcka. Kräver omräkning eller särskilt tidtagarur. På uppvärmingen hittar många storspelare sina vinnare här.

Kort distans – Kallas även sprinterdistans. Den vanligaste sträckan i Sverige är 1640 meter, men storlopp som Elitloppet körs över en engelsk mil, 1609 meter.

Kortspeedig häst – En häst som har en fruktad spurt. Oftast orkar den bara springa maxfart en kort sträcka och sparar sig därför så länge som möjligt. Gillar smyglopp i ryggar på konkurrenterna. Svår att stå emot över upploppet och spelvärda i lopp som körts i våldsamt fart.

Kvasta – Pigga häst som viftar på svansen i höga farter. Kan vara ett gott speltecken.

Körsvensändring – Kusken ersätts på grund av frånvaro. Den nye kusken ska ha likvärdiga meriter.

Ladda från start – Kusken laddar stenhårt för att komma till ledningen.

Leda volten – Kräver fingertoppskänsla av kuskarna. Hästarna ett och åtta i voltstart leder de andra ekipagen till sina positioner inför starten. En illa ledd volt kan resultera i omstart och böter eftersom alla hästar inte fått chansen från start.

Lifta med – Att smyga med bakom hästar utan att slita själv.

Linjestart – Tillgrips när startbilen inte fungerar. Då får kuskarna att rätta in sig efter en tilltänkt startbil. Kravet: Att alla passerar startlinjen samtidigt.

Luring – En otippad häst som är värd att se upp med.

Långspeedig – En häst som kan hålla hög fart en längre sträcka.

Länsa undan – När en ensam häst drar undan till stor ledning.

Löphuvud – Ger allt springer till sista svettddroppen. En dålig skalle betyder att hästen ger sig utan strid. Sådana bör inte lämnas ensamma på kupongen.

Matlapp – En liten prissumma för blygsamma placeringar som femte, sjätte häst. Ursprunget: Pengarna räckte förr till mat åt hästen i ungefär en månad. Men den tiden är förbi.

Matlappsjägare – Flitig kommentar i TV. Till vem? En häst med begränsad kapacitet, som bara jagar småslantar.

Monté – Ny tävlingsform där travhästar tävlar med ryttare i sadeln. Populär i Frankrike och nu på väg till Sverige.

Målgalopp – Att galoppa i mål är inte tillåtet, då blir hästen diskad.

Nollpoängare – En häst som inte har tjänat några prispengar under sina senaste fem starter och därmed saknar startpoäng.

Något tung – Ett uttryck på banan efter en längre tids regn. Vissa hästar har svårt att få fäste i det lösa underlaget och stummar tidigt. Förkortas n i programmet. En häst som sprungit på något tung bana är ursäktad med drygt två sekunder.

Nötare – En kämpe som inte når några större framgångar, men tjänar hyfsade pengar.

Odds – Används för att räkna ut vinsten. Insatsen gångas med oddset minus insatsen och blir vinsten. På tavlan vid banan anges ofta preliminära odds per satsad tia.

Omstart – Tjuvstart. Det är den stora anledningen till omstart. Varje ekipage får förorsaka en omstart, sen blir de diskade.

Oplacerad – Häst som blir utan prispengar. Oftast sjunde häst i mål eller ännu sämre.

Orent trav – Hästar som rör sig orytmiskt blir rapporterade av bandomarna för översyn. Kan bero på att hästen skotts fel eller har en skada.

Ospeedig häst – En häst som är mer stark än snabb.

Osäker häst – En häst som ofta galopperar.

Outsider – Svårbedömd kuse, som mycket väl kan vinna om den har en bra dag.

Oärlig – Någon som vägrar kämpa och i stället ger upp.

Packa fältet – Tempot i täten sänks markant och släpande hästar kommer ifatt.

Passgång – Otillåten gångart det vill säga att hästen rör fram- och bakbenen parallellt. I svenskt trav måste hästarnas ben röra sig diagonalt. I USA körs speciella lopp för passgångare, vilket går något snabbare än trav.

Plats – Ettan, tvåan eller trean i loppet.

Prepareringslopp – Förbjudet ändå kan kuskarna köra medvetet passivt för att stärka formen inför större uppgifter. Prepareringslopp är vanligt i Frankrike, särskilt inför Prix d'Amerique.

Provstart – Alla ekipage gör en provstart drygt fem minuter före loppet. Allt för att publik, domare eller banveterinär och spelare ska kunna göra en bedömning av hästarnas aktuella dagsform. Missa inte den om du har chansen att följa den, det är en god spelinformation.

Pulla – En häst som inte lyder order utan vill springa fortare. Kusken tvingas då dra hårt i tömmarna för att stoppa farten samtidigt ödslar hästen onödig kraft.

Pulla upp – När kusken till ledarhästen sänker tempot kraftigt genom att dra i hästens tyglar.

På rulle – Att låta sin häst springa bakom andra för att utnyttja vinddraget.

Ranking – Värdering av hästarnas vinstchans.

Rapporterad – Hästar som travar dåligt kan få anmärkning under ett lopp. Tävlingsreglementets bestämmelser ger rapporterade hästar startförbud under en viss tid.

Rensare – Term för en häst som krossar många spelare vinstdröm.

Runda fältet – Att passera sina rivaler i ytterspår.

Rygg – En bra rygg kan var skillnaden mellan succé och fiasko. Den mest vilsamma positionen brukar vara ryggen på ledaren, där en sen lucka ofta innebär vinst. Kallas också vinnarhållet.

Rysare – En rejäl skräll som höjer värdet på spelet ordentligt.

Singelstreck – En häst, ett lopp ett streck på kupongen.

Skräll – Sensationell vinnare som kan slå till mot högt odds.

Snabbjobb – Ett träningspass i tävlingstempo. Handlar oftast om 1 600 till 2 100 meter.

Snackhäst – En häst som haussas i förhandstipsen.

Spets – Den mest eftertraktade positionen i ett travlopp; ledningen.

Springspår – Eftertraktat för kuskar med startsnabba hästar. Kan ge en flygande start och en stor fördel vid startsignalen. Spåren det handlar om då är sex och sju.

Stallskrik – En häst som det snackas om på stallbacken. Saknar oftast färska meriter och spelas hårt utan känd anledning. Kan nästan liknas vid en insider-affär.

Starthäst – Häst som är aktuell för tävling.

Startsnabb – Häst med hög explosivitet som utmanar om spetspositionen. En stor fördel eftersom många lopp vinnas från ledningen.

Startspår – Varje häst har en bestämd plats i starten, men vid strykningar kan spåren förändras. Några undantag vid voltstart: 1) Springspåren sex och sju 2) Även spår tre stannar. 3) Bakspår kan aldrig bli framspår.

Stayer – Stark häst som stormtrivs på långa distanser, som 2640 meter och än längre sträckor. En utpräglad stayer klarar sällan snabba tempoväxlingar och får ofta ge sig på upploppet.

Steg – Hästar rör sig mycket olika. En del hästar tar långa steg, lägger mycket mark under sig medan andra har ett jobbigare och mer krävande rörelseschema.

Streck – Hästar du valt att markera som vinnare på V75-, V64, DD- och V5-kupongen.

Stänkrädd – Hästar som är extra känsliga för grusstänk. Många utrustas med nosläder för att undvika besvären, men en stänkrädd häst fungerar oftast bäst i ledning.

Svara – När en häst vägrar släppa förbi en attackerande konkurrent.

Svepa fältet – En snabb attack från fältets bakre regioner fram till utvändigt ledaren eller ledning. Händer sällan i dagens jämna och tuffa travsport.

Takta ur – En häst som plötsligt tappar rytmen i travet och galopperar.

Ta upp – Ledare som sänker tempot ordentligt.

Tillägg – Hästar som tjänat ihop mer än en viss penningssumma enligt den så kallade startpropositionen får ett tilläggshandikapp. I vissa fall kan flera tillägg förekomma. Och generellt sett är det svårt att plocka in 20 meter. Åtminstone över kort distans.

Tredjespår – En vanlig och slitig position för attackerande hästar. Ett extra spår per kurva betyder ofta runt fyra meter extra att trava, vilket kan minska segerchansen rejält.

Tung bana – Banan har försämrats på grund av regn. Tung bana innebär att tre sekunder kan dras ifrån på sluttiden för att få en rättvis notering.

Turordning – ATG:s ranking av V75-, V64- och V5-hästar. De träder in som reserver för strukna hästar i turordning om spelaren inte markerat egna reserver på kupongen.

Uppanmäld – Häst som startar i ett lopp utan större chans att hävda sig. Det finns flera anledningar till att en tränare uppanmäler; antingen av poängbrist eller för att loppets distans eller startmetod passar extremt bra.

Uppullat – Ett lopp som ledarhästen gjort till en speeduppgörelse. Tempot hålls väldigt lågt i ledningen. Det medför att hästarna långt bak får oerhört svårt att vinna loppet.

Utvändigt – Att trava utvändigt om en konkurrent i minst andraspår sliter hårdare på hästen. Dödens alltså utvändigt ledaren är den mest hatade positionen.

Valack – En kastrerad hingst. En del hästar lugnar sig och ökar förmågan att koncentrera sig på banan som valack. Kan ge en positiv effekt i form av en extra växel i de första starterna.

Vidöppet – Ett lopp som anses omöjligt att tippa. Läge för helgardering.

Vingel – En häst som störs av dåliga ryggar eller vinglande ekipage. Kräver extra stark insats för seger.

Vinnarhålet – Positionen bakom ledaren, som ofta leder till vinst om luckan kommer. Men vanligare är att hästen blir fast med krafter kvar.

Volta – Att gå runt i cirkel i samband med startmetoden voltstart och vänta in rätt position eller tempo.

Voltstart – Den ena av två startmetoder i travlopp. I voltstart snurrar hästarna i cirklar tills startpersonalen anser att samtliga ekipage har intagit sina positioner. Därefter ljuder kommandoorden: klart, ett, två och kör.

Ärlig – En häst som alltid gör sitt bästa och kämpar till sista svett滴pen.

Öppet lopp – Mycket oviss utgång kan egentligen sluta hur som helst.

Överpacat – Lopp som inleds i extremt högt tempo. Täthästarna får senare problem att försvara sig i spurten om tempot inte sänks avsevärt mitt i loppet. Tilläggshästar hoppas alltid på överpace så de kan speeda förbi på slutet.

åbytravet